
Изх. №37/05.09.2018

До: Регионална инспекция по околна среда – Перник
Адрес: гр. Перник 2304, ул. „Бл. Гебрев“ № 15, ет. 1
Електронна поща: riew_ Pernik@abv.bg;

Копие до: Община Перник
Адрес: 2300 Перник, пл. „Св. Иван Рилски ” 1А

СТ А Н О В И Щ Е

От: Сдружение „За Земята – достъп до правосъдие“, със седалище в гр. София и адрес за кореспонденция: гр. София 1164, ул. „Кръстьо Сарафов“ № 24, телефон 02/943 11 23, представлявано от Ивайло Стефанов Попов и Генеди Борисов Кондарев

Относно: Инвестиционно предложение на „Топлофикация - Перник“ АД: „Добавяне при работата на горивната инсталация за производство на електрическа и топлинна енергия на допълнителни горива – биомаса, шисти и RDF“

Уважаема госпожо/господине,

На електронната страница на община Перник е обявено съобщение за инвестиционно предложение на „Топлофикация - Перник“ АД, както следва: Добавяне при работата на горивната инсталация за производство на електрическа и топлинна енергия на допълнителни горива – биомаса, шисти и RDF (Инвестиционното предложение или ИП)

В обявения срок до 06.09.2018 г. и на основание чл. 6, ал.10, т. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, излагаме становището на Сдружение „За Земята – Достъп до правосъдие“ относно Инвестиционното предложение.

Считаме, че по отношение на Инвестиционното предложение следва да бъде извършена оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) на основание чл.93, ал.4, т.1, букви „б“, „г“, „д“ и „ж“ от ЗООС и чл.93, ал.4, т.3, букви „а“, „в“, „е“, „ж“ и „з“ от ЗООС, както и екологична оценка по чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие. Аргументите ни за това са следните.

1. Инвестиционното предложение

В ИП се предвижда замяна на част от горивото за ТЕЦ „Република“, като наред с въглища на денонощие ще се изгарят допълнително :

- до 384 т биомаса;
- до 192 тона шисти;
- до 96 тона RDF

Обемите за година ще са следните:

- До 122 900 т биомаса;
- До 30 720 т. RDF;
- До 61 440 т. шисти.

В технологично отношение ТЕЦ „Република“ не предвижда технологични промени в работата на инсталацията и увеличаване на капацитета (196 MWth).

Изгарянето на отпадъци е източник на множество замърсители, различни от тези, емитирани при изгарянето на въглища. Обобщение на основните емисии във въздуха от изгарянето на отпадъци е както следва:

- прахови частици
 - киселини и други газове - включително HCl, HF, HBr, HI, SO₂, NO_x, NH₃,
 - други тежки метали - включително Hg, Cd, Tl, As, Ni, Pb
- въглероден компонент. (не-парникови газове), като CO, въглеводороди (ЛОС), PCDD / F, PCB.

2. При моделиране на замърсяването на атмосферния въздух са допуснати пропуски, в резултат на което изводите относно въздействието на ИП върху качеството на атмосферния въздух и човешкото здраве са неверни

В ИП е посочено, че *„Всички изчислени приземни концентрации са значително под допустимите норми в зоната с максимална концентрация и в обхвата на населеното място. Може да се заключи, че реализацията на ИП на „Топлофикация Перник“ АД, няма да окаже негативно влияние на атмосферния въздух, от което следва, че няма да се създаде и здравен риск за хората.“*

Тези изводи са направени въз основа на моделиране, извършено чрез разработения от БАН програмен продукт „PLUME“. Считаме, че при извършеното моделиране са допуснати множество пропуски и грешки, които водят до неправилност на изведените изводи.

2.1. Не е взето предвид съществуващото замърсяване на въздуха в град Перник

При моделиране на разсейването на замърсителите при реализация на Вариант 3 (изгаряне на 90% въглища и до 10% въглищни шисти) са направени следните изводи (стр. 42 и следващи от ИП):

– Относно средногодишни концентрации на ФПЧ10: *„На фигурата са представени изчислените средногодишни концентрации на прах в приземния атмосферен слой. Максимално изчислената средногодишна стойност е $1 \cdot 10^{-7} \mu\text{g}/\text{m}^3$, което нищожно ниска концентрация в сравнение със средногодишната норма за опазване на човешкото здраве - $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.“*

– Относно концентрации на SO₂: *„Максималната изчислена еднократна концентрация на SO₂ в атмосферния въздух, при посока на вятъра към гр. Перник е до $19 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което е 18 пъти под средночасовата норма за опазване на човешкото здраве ($350 \mu\text{g}/\text{m}^3$).“*

На територията на гр. Перник е налице историческо и систематично превишение на нормите на ФПЧ и SO₂.

Съгласно доклад за качеството на атмосферния въздух на РИОСВ – Перник, за периода от 01.10.2017 г. до 31.03.2018 г., в АИС „Перник-център“ са регистрирани 25 броя превишения на нормата. В 14,36 % от отчетените стойности се наблюдава превишение в границите от 1 до 2,78 пъти от установените норми за ФПЧ₁₀.¹

АИС Перник – център фини прахови частици (ФПЧ ₁₀)				
месец	Брой регистрирани	Брой превишения на ПС за СДН	Средномесечна концентрация	Максимална измерена средноденонощна концентрация (µg/m ³)
10.2017 г.	30	0	23,99	38,9
11.2017 г.	27	4	29,83	65
12.2017 г.	31	6	30,95	85,7
01.2018 г.	31	12	51,88	139,3
02.2018 г.	28	1	24,79	61,7
03.2018 г.	27	2	24,69	57,3
Общо:	174	25	средно за периода 31,02	максимално за периода 139,3

В същия период в пункт „Църква“ са регистрирани 32 броя превишения на средноденонощната норма от 50 мкг/м³ в границите от 1,12 до 4,17 пъти над определената норма.

Пункт „Църква“, гр. Перник - фини прахови частици (ФПЧ ₁₀)				
месец	Брой регистрирани	Брой превишения на ПС за СДН	Средномесечна концентрация	Максимална измерена средноденонощна концентрация (µg/m ³)
10.2017 г.	27	1	31,56	56,3
11.2017 г.	24	10	45,25	83,1
12.2017 г.	24	2	36,41	131,9
01.2018 г.	29	11	65,27	208,7
02.2018 г.	23	6	43,23	79,7
03.2018 г.	28	2	32,87	76,8
Общо:	155	32	средно за периода: 42,43	максимално за периода 208,7

¹ <http://www.pk.riosv-pernik.com/images/docs/KAV-dokladi/zim.doklad-2017-18.pdf>

В Перник е налице и систематично превишение на СЧН на SO₂ (350 мкг/м³) особено през отоплителния период. Съгласно месечните доклади за състоянието на атмосферния въздух, считано от януари 2018 г. са налице следните превишения на СЧН на SO₂:

- януари 2018 – 2 превишения на СЧН
- март – 1 превишения на СЧН
- април – 2 превишения на СЧН²

Изводите, че ИП няма да доведе до наднормено замърсяване, са направени единствено въз основа на замърсяването, генерирано от дейността на ТЕЦ „Република“. Замърсяването на въздуха в населените места е резултат от общото въздействие на различни точкови и фонове източници. Емисиите, получени в резултат на моделирането, не са кумулирани към общото замърсяване на територията на Перник, а са оценени и анализирани все едно ще бъдат генерирани в стерилна среда, без замърсяване от други източници. Законодателството на ОВОС изисква да се оцени кумулативното въздействие на всички източници на замърсяване, за да се даде представа за реалното въздействие върху околната среда и човешкото здраве. Наред с това, законодателството изисква при изготвянето на доклад за ОВОС да се ползват актуални данни, съвременни познания и методи на оценка.³ В този смисъл, изводите в ИП, че замърсяването на атмосферния въздух ще бъде в пъти под нормите, са некоректни, нереални и подвеждащи за обикновения адресат, към който е насочена информацията в рамките на едно обществено обсъждане.

2.2. Емисиите на някои замърсители са изчислени не въз основа на реалния състав на горивото

В описанието на ИП са посочени стойности на очакваните емисии от някои замърсители (кадмий и талий, живак, хлороводород и флуороводород). Тези стойности не са обосновани с данни и анализи. За нито едно от трите вида гориво, което се предвижда да бъде добавяно към въглищата, не е посочено какъв е неговия състав, произход и обем. Не е извършено моделиране на предполагаемото замърсяване – а такова моделиране не е възможно да бъде направено, без да се знае състава, произхода и обема на биомасата, шистите и RDF-а. Простото изявление, че ще бъдат спазвани пределните стойности на замърсяване, заложи в законодателството, не е достатъчно да се приеме, че това ще се случи – изявлението трябва да бъде подкрепено с доказателства.

В ИП не е посочен съставът и произходът на RDF, който ще бъде изгарян в ТЕЦ „Република“. Твърдото гориво от отпадъци, познато още като модифицирано гориво или RDF (Refuse Derived Fuel), се получава чрез раздробяване и дехидратиране на твърди битови отпадъци чрез специална технология за преобразуване. RDF се произвежда основно от горими фракции като пластмаси и биоразградими отпадъци. В този смисъл съставът на RDF може да бъде различен, което предполага и че съставът на емисиите от изгарянето му ще варира в зависимост от състава на изгаряния RDF. Изчисляване на емисии, без да се вземе предвид конкретния състав на горивото, няма как да доведе до изчисляване на емисиите, които ще бъдат генерирани при реализиране на ИП. В този смисъл заключенията, които ИП дава относно замърсяването на въздуха са неверни и не следва да бъдат толерирани.

² Месечен мониторинг на атмосферния въздух

http://pk.riospernik.com/index.php?option=com_content&view=category&id=29:monitoring&Itemid=28&layout=default

³ чл. 11 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда

Инвеститорът следва да бъде задължен да извърши пълен ОВОС, който да оцени кумулативното въздействие на замърсяването на атмосферния въздух в резултат на реализирането на ИП предвид фоновото замърсяване в гр. Перник и въз основа на конкретния състав и произход на горивото (RDF, шисти и биомаса).

3. Не е анализирано въздействието от отпадъците, които ще бъдат генерирани в резултат на реализирането на ИП

В ИП е констатирано, че образуваните отпадъци няма да се различават по вид и количество спрямо разрешените в цитираното разрешително и че ще се запазят начините на обезвреждане и/или оползотворяване, съгласно КР №53-Н1/2014 г. В описанието на процесите на опериране на ТЕЦ „Република“ е посочено, че отпадъкът от горенето на въглища и пречистването на димните газове (пепел, сгурия и гипс) се смесват с вода и посредством помпи и тръбопроводи се депонира на депо за промишлени отпадъци – сгуроотвал.

Изгарянето на RDF, биомаса и нефтошисти, които са горива със съдържание, различно от въглища, ще доведе до формирането на отпадъчни вещества, които са различни по съдържание и въздействие върху околната среда от тези, формирани в резултат на изгарянето на въглища. В този смисъл цитираните заключения, че образуваните отпадъци няма да се различават по вид и количество спрямо разрешените в КР, са недоказани и необосновани.

Предвид гореизложеното, инвеститорът следва да се задължи да извърши пълен ОВОС и да анализира състава и въздействието на отпадъците, които ще се генерират в резултат на изгарянето на RDF, биомаса и нефтошисти, за да се предвидят съответни мерки за ограничаване на негативното въздействие върху компонентите на околната среда и човешкото здраве.

4. Не е оценено въздействието върху защитени територии

Най-близко разположените до ИП защитени зони са Защитена зона Острица по Директивата за местообитанията, с площ 44295 дка, BG0001375 – границите на зоната отстоят на около 4 км южно от ТЕЦ „Република“, и Защитена зона Витоша – защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по Директива за местообитанията с площ 271021 дка, BG0000113 – границите на зоната отстоят на около 8 км източно от обекта.

В ИП се посочва, че в Защитена зона Витоша намират местообитание:

– *Galanthus nivalis* и *Traunsteinera globosa*, които са включени в Приложение II на Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES).

– 114 вида птици, от които 18 са включени в Червената книга на България (1985). От срещащите се видове 38 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашен в категория SPEC1 е включен 1 вид, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 15 вида, в SPEC3 - 22 вида.

– 25 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 22 са вписани в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Витоша е от световно значение за ливадния дърдавец /*Carex caryocarpus*/, който гнезди тук в значителни количества.

– пернатоногата кукумявка /*Aegolius funereus*/, чухъла /*Otus scops*/ и белогушия дрозд /*Turdus torquatus*/, които гнездят в района в значими за Европа количества.

В ИП не е извършен кумулативен анализ на въздействието върху защитените територии и флората и фауната в тях. В оценката трябва да се оцени кумулативното въздействие на емисиите на серен диоксид (SO₂), озон (O) и азотни оксиди (NO_x) върху горските местообитания от Приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и видовете от Приложение 2 от ЗБР, които обитават гори. Особено по отношение на иглолистните гори (с кодове по ЗБР – 91AA, 91BA, 91CA, 9150).

В този смисъл заключенията, че не се очаква въздействие върху популации на видове, предмет на опазване в защитените зони или намаляване на ценни местообитания на представителите на флората и фауната, са недоказани и необосновани. Инвеститорът следва да извърши екологична оценка по л. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие.

5. Приложимост на чл.6, ал.10 във връзка с чл.6, ал.1-9 от Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността при вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (Орхуската конвенция)

ИП попада в Анекс I към чл.6 от Орхуската конвенция (т.1 – топлоцентрали с енергийна мощност повече от 50 MW).

Замяната на част от горивото представлява преразглеждане на едно от най-важните условия за работа на инсталацията и за разрешаване на замяната е приложим чл.6, пар.10 от Орхуската конвенция:

„Чл.6 (10). Всяка страна осигурява в случаите, когато държавен орган преразгледа или актуализира условията за осъществяване на дадена дейност, посочена в параграф 1, прилагането на разпоредбите на параграфи 2 до 9 на този член mutatis mutandi и там, където е необходимо“.

“Mutatis mutandis” означава с необходимите изменения. Следователно замяната на част от горивото следва да бъде подложена на процедура за участие на обществеността, която да включва приложението на поне част от изискванията на чл. 6, пар.1-9 от Орхуската конвенция. Във всички случаи неизвършването на ОВОС би представлявало нарушение на чл.6, ал.10 от Орхуската конвенция.

В светлината на многобройните потенциални въздействия върху околната среда и здравето на живеещите в гр.Перник, подробно посочени по-горе, както и заради значителните недостатъци в описанието на ИП, Ви моля да приемете, че следва да бъде извършена процедура за ОВОС.

6. Честа употреба на високия комин за неконтролируемо изпускане на димни газове.

Друг основен проблем, който не е споменат, нито е предвиден, е необходимостта на въвеждане на регистратор за отчитане наличие на димен газ към байпасните комини извън периодите на пускане и спиране на горивната инсталация, както и при авария и спиране на сероочистващите устройства /СОИ/.

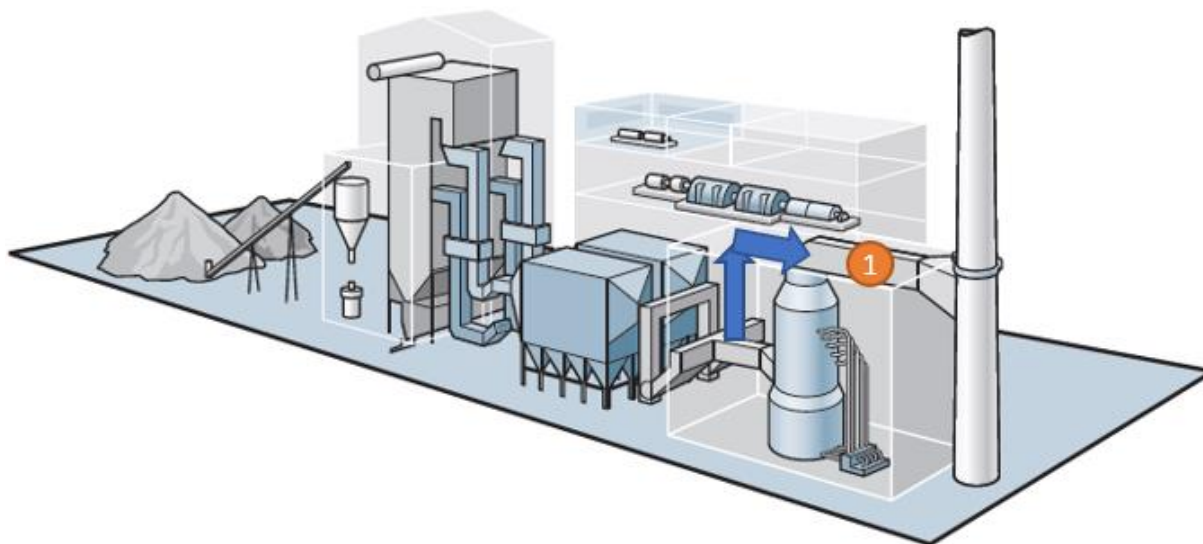
Съгласно Наредбата за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни

оксиди и прах, операторите на горивните инсталации трябва да спазват определените в издадените КР норми за допустими емисии. Инсталациите могат да изпускат димните газове през байпасните комини само в периодите на пускане и спиране (определени съгласно Решение за изпълнение на Комисията от 07.05.2012г. относно определянето на периодите на пускане и спиране за целите на Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността на Европейската комисия), като в допълнение имат право на експлоатация от 120 /сто и двадесет/ часа без функциониращи пречиствателни съоръжения в рамките на всеки произволно избран период от 12/дванадесет/ месеца. Изпускането на димните газове през байпасните комини извън периодите на пускане и спиране и след изразходване на разрешените 120 часа е нарушение на изискването за спазване на НДЕ.

Считаме, че ограничаването на безнадзорното изпускане в атмосферата на димни газове през помощни/байпасните/ комини е от значение за прилагане и спазване на законовите норми и изисквания.

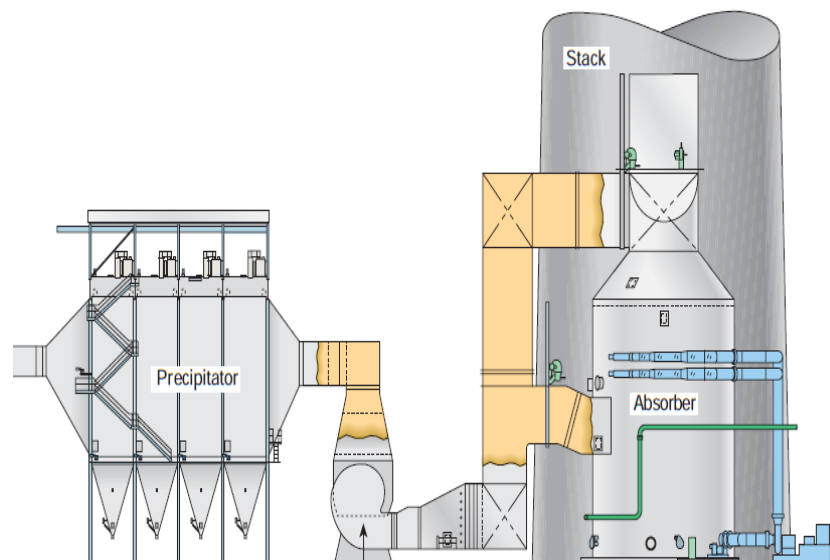
За момента са налице и се използват два подхода в тази насока, а именно:

1. Изграждане на байпасна линия (газоход) от вход на СОИ до изход, която да се включва в газохода към комина преди съществуващата система за непрекъснат мониторинг, както е показано на Фиг.1.

Фиг. 1 Газоход между вход и изход на СОИ за преходни режими.

Такова технологично решение е приложено в различни въглищни централи по света. На Фиг. 2 е показана 660 MW централа с изградена байпасна линия на СОИ.

Фиг. 2 Техническо изпълнение на байпасиращ газоход на Babcock & Wilcox

2. Монтиране на втора система за непрекъснат мониторинг на газохода към помощния /байпасен/ комин. Пример за такова техническо решение е налице в последната (четвърта) актуализация на Комплексното разрешително № 52/2005 през 2018 г. на ТЕЦ „Марица изток“ 2, при което се поставя ново условие свързано с контрола върху изпусканияте безнадзорно до този момент отпадни газове през помощните комини (тези които байпасират сероочистващите инсталации):

Поставя се следното ново условие:

Условие 9.2.1.22. „В срок до 9 месеца от влизане в сила на настоящото разрешително притежателят му да въведе регистратор за отчитане наличие на димен газ към байпасните комини извън периодите на пускане и спиране на горивната инсталация (от Условие 9.2.1.8. до Условие 9.2.1.17), и при авария или спиране на СОИ.“

Поставя се следното ново условие:

Условие 9.2.1.22.1. „Притежателя на настоящото разрешително да документира продължителността на регистрираните периоди по Условие 9.2.1.22. Писмената документация да се съхранява на площадката и предоставя при поискване от контролния орган.“

При сравнение и анализ на двата подхода, може да се стигне до следните изводи:

- Първият подход – байпасна линия на СОИ, изисква конструктивни промени на газоходите към абсорбера. Има два основни недостатъка – високи инвестиционни разходи и не винаги има техническа възможност за реализация, поради ограничените свободни пространства между вече изградени системи и съоръжения. Предимство на този технологичен подход е липсата на експлоатационни разходи.
- Вторият подход – изграждане на допълнителна система за мониторинга на помощния комин, изисква по-ниска инвестиция и е винаги приложим. Недостатък са последващите експлоатационни разходи за поддръжка, консумативи и ежегодното калибриране, съгласно нормативната уредба на страната.

Предвид горното, следва да се предвидят нови условия за използването на всички изпускателни устройства (ИУ) и инсталиране на устройство за измерване и документиране

на обема на димните газове, отведени към тях, без пречистване през СОИ.

С уважение,

Дата: 05.09.2018 г.

Подпис:

Ивайло Попов
/член на УС на „За Земята - Достъп до
правосъдие“/

Генади Кондарев
/член на УС на „За Земята - Достъп до
правосъдие“/